

O.K.O.

O.K. _____ nebo _____ K.O. ?

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ HANSPAULKA

OBSAH:

1. ÚVOD:

2. CÍL:

3. VLASTNÍ PROGRAM

3.1. VYMEZENÍ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

3.2. ŘÍZENÍ A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

3.3. SPOLUPRÁCE

3.4. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

3.4.1. ZDROJE

3.4.2. SOUČASNÝ STAV, NEJEN NA ZŠ HANSPAULKA (2001)

3.5. TRADICE ZŠ HANSPAULKA JEJÍ PROSTŘEDÍ

3.6. VZDĚLÁVÁNÍ

3.6.1. VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍCH METODIKŮ PREVENCE

3.6.2. VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

3.6.3. INSTITUCE A ORGANIZACE VZDĚLÁVAJÍCÍ V POSLEDNÍCH LETECH ŠMP
A SBOR ZŠ HANSPAULKA V OBLASTI PREVENCE

3.7. FORMY A METODY PRÁCE

3.7.1. PP V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

3.7.1.1. I. STUPEŇ

3.7.1.2. II. STUPEŇ

3.7.2. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY

3.7.2.1. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY

3.7.2.2. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY VE SPOLUPRÁCI S EXTERNÍMI SUBJEKTY

3.7.2.3. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY PRO JEDNOTLIVÉ ROČNÍKY

3.7.3. VRSTEVNICKÉ PROGRAMY, PEER

3.7.4. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

3.7.4.1. JEDNORÁZOVÉ, KAŽDOROČNÍ AKCE

4. KONZULTAČNÍ HODINY

5. INFORMOVÁNÍ RODIČŮ
 6. SPOLUPRÁCE S SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI A ODBORNÍKY
 7. JINÉ ORGANIZACE
 8. MATERIÁLNÍ ZÁZEMÍ
 9. NÁSTĚNKA
 10. PROPAGACE ŠKOLY
 11. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU
 12. SLEDOVÁNÍ EFEKTIVITY
-

1. ÚVOD:

Prevence sociálně-patologických jevů se již stala nedílnou součástí výchovy i výuky na základní škole, ovšem hranice školy do značné míry přesahuje. Pokud chápeme primární prevenci jako prostředek, kterým dětem naznačíme, jak zaujímat postoje a názory, jak argumentovat a diskutovat, jak přijímat a odmítat, jak se nebát říci svůj názor, jak se nebát říci NE!, jak si užít ve volném čase, jak pochopit sám sebe, jak poznat ostatní, jak hledat ty správné lidi a být tím správným člověkem mezi nimi, jdeme správnou cestou. Pokud preventivní práci naplnujeme tak, abychom dětem na jedné straně nechali a rozvíjeli jejich spontánnost, zvědavost, hru a radost, na druhé straně je co nejlépe připravili na různá úskalí zdravého a šťastného způsobu života, jdeme správnou cestou. Je to těžké? Ano, a především v oblasti drog, kde se v malé pilulce za pár desítek korun skrývá euforie na několik hodin.

2. CÍL:

Paradoxně se ocitáme v situaci, kdy jindy méně odvážným dětem říkáme, např. před kulturním vystoupením: „Za pokus to stojí, zkus to..“. a v rámci prevence máme najednou říci: „Tohle raději nikdy nezkoušej, nebo....!“ A Lukáš si říká...: „ No jo, ale Honza říkal, že je to paráda..“

Vedle rodiny je základní škola místem, kde se utváří osobnost žáka. Dospívání pochopitelně pokračuje, ale situace ve společnosti jasně ukazuje, že dnes již nelze brát věk jako číslo nebo se zcestně řídit vlastní, rodičovskou zkušeností („ To by mě v tvym věku ani nenapadlo..“). Období dospívání, puberta, kdy se děti snaží napasovat svůj částečně iluzivní světo-obrázek z dětství na „novou realitu“, se odehrává na základní škole. Je to období, kdy je každé z dětí velmi ovlivnitelné, zranitelné, ale i zvědavé a dychtivé. Vědí to obchodníci a útočí s reklamou, vědí to dealeri a nabízejí „šťěstí v prášku“, vědí to rodiče a říkají: „ hlavně buď opatrný, a ne abys kouřil to svinstvo..“, vědí to učitelé a poučují nebo vysvětlují, a vědí to také děti, že se s nimi něco děje! A nemusí to být příjemné, pokud samy neví, co si vlastně se sebou, s časem....., s rodiči.....počít.

Cílem minimálního preventivního programu (dále MPP) je tedy taková osobnost žáka, která bude „na svůj věk“ natolik zralá, že dokáže na problém ukázat,

zkoumat ho, ptát se, srovnávat a pochopit ho, která bude schopna učinit rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví a umět nakládat se svým volným časem.

3. VLASTNÍ PROGRAM

Pro MPP a jeho realizaci je nutné vymezit konkrétní aktivity a práci podle věku, resp. jednotlivých ročníků, vytvořit variabilní časový harmonogram, specifikovat realizaci primární prevence v rámci ZŠ i mimo ni.

3.1. VYMEZENÍ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Lze jednoznačně vycházet z pokynu MŠMT, Čj.:14514/2000-51, která do prevence soc.-pat. jevů zahrnuje:

- konzumaci drog včetně kouření a alkoholu, drogové závislosti
- kriminalitu
- virtuální drogy a gambling
- záškoláctví
- šikanování a jiné násilí
- rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus

3.2. ŘÍZENÍ A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Abychom mohli v tak široké oblasti účinně působit, musíme veškeré preventivní aktivity smysluplně do programu zařadit. K realizaci MPP je nutná jednoznačná podpora ředitele školy, který je nápomocen školnímu metodikovi prevence (dále ŠMP). ŠMP za realizaci MPP odpovídá a snaží se skupinu učitelů maximálně rozšiřovat, aby se prevence stala co nejrychleji běžnou součástí života školy. ŠMP logicky spolupracuje s žákovským senátem, výchovným poradcem, PE-PSY poradnou, školním psychologem. Snaží se, aby zejména prevence v oblasti vzdělávání (tedy v rámci výukových předmětů) probíhala návazně, látka se neopakovala, ale rozvíjela.

Před začátkem realizace MPP je nutné:

- 1) probat a dotvořit MPP s vedením školy, kde budou zohledněny dobré i špatné zkušenosti z loňského roku a starší
- 2) seznámit s náplní MPP celý sbor a připravit jeho realizaci na základě analýzy současného stavu, prostředí školy, problémových žáků a dalších specifik
- 3) vytvořit užší tým, který se bude podílet na jednotlivých, především nadstavbových aktivitách
- 4) dohodnout se na sledování a vyhodnocování všech aktivit v rámci MPP

Abychom se nedostávali do situací, kdy se ze třídy ozve: „Pane Bože, zase něco vo drogách!!!“, je třeba všechny výše uvedené podmínky naplnit a vzít všechna dostupná fakta v úvahu, proto je i zde uvádím podrobněji jako samostatné body MPP.

3.3. SPOLUPRÁCE

Podmínkou účinnosti MPP je vzájemná spolupráce: ŠMP-vedení školy-výchovný

poradce- šk.psycholog -učitelé předmětů zapojených do prevence (Ov,Rv,Př,Dv...)- ostatní učitelé. Znovu opakuji, že bez náležité podpory vedení, odkud se také často odvíjí podpora celého sboru, nemůže prevence fungovat kvalitně. Nikdy se všichni nepodílí, ale podpora pracovní, fyzická i psychická by měla být zřejmá. ZŠ Hanspaulka v tomto ohledu postupuje v oblasti prevence mílovými kroky, stále jsou však rezervy v aktivním zapojování dalších pedagogů.

3.4. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

3.4.1. ZDROJE

Při analýze vycházím s následujícími poznatků a zkušeností:

- dotazníky z června 2000 v 9. třídách na téma drogy
- hodiny Rv v 7. a 8. třídách k tématu, názory, reakce a znalosti žáků
- mluvní cvičení a diskuze nad díly, které souvisejí se soc.-pat. jevy (ČJ-lit.)
- modelové situace, scénky na téma konflikt -dramatická výchova
- skupinové vyučování
- zájmy a volnočasové aktivity dětí, kroužky
- diskuze s lektory PREV-CENTRA
- diskuze a rozbor tříd s psychologem, který prováděl speciální preventivní program v 5.-9. třídách
- zkušenosti z pilotních zážitkových kurzů 6.tříd
- chování žáků a další mládeže v odpoledních hodinách
- porady učitelů, připomínky k chování žáků
- konzultace s rodiči
- zprávy z žakovského senátu
- individuální pohovory s žáky
- zájem dětí o téma sociálně patologických jevů
- informace k drogám a dalším problémům v médiích, především v časopisech pro mládež
- současné trendy ovlivňující život dětí a mládeže: technoscéna, clubs, , Dj-ing, parties, (rizikové oblasti)
- diskuze s ostatními ŠMP z Prahy 6 (díky Zdravé šestce velmi dobrá spolupráce)
- zkušenosti z předchozích aktivit, jejich rozbor

3.4.2. SOUČASNÝ STAV, NEJEN NA ZŠ HANSPAULKA (2001)

Sociálně- patologické jevy a zejména drogová problematika představují závažný společenský problém na celém světě již delší dobu. Jak tuzemské zkušenosti, tak poznatky ze zahraničí již prokázaly, že nekonečný a trvalý boj je třeba nastartovat velmi brzy, ve stádiu formování a utváření osobnosti, odtud „ primární prevence“. Naše současná společnost se vyvíjí velmi dynamicky a i dospělí, procházející postupnou proměnou od poslušných ke svobodným, hledají svou cestu. Právě svoboda a nutnost vlastního rozhodování skýtá mnohá úskalí. Rodiče dnešních dětí dospívají s dětmi podruhé, řada z nich je jim příkladem a kamarádem, ovšem mnoho dětí hledá cestu samo, ne nutně kvůli špatným rodičům, ti třeba jen nemají dostatek času.

Před rokem 1989 nebyly problémy v socialismu možné, takže naoko neexistovaly. Dnes se těší nejen zájmu médií, ale i politiků. Pro pořady v televizi znamená téma „Drogy“ nebo „Šikana“ vyšší sledovanost, pro časopis a tisk tržbu a zvýšení poptávky, pro politika posluchače, respektive voliče, jelikož se problémem zabývá. Nebývalý zájem pochopitelně ovlivňuje myšlení celé veřejnosti, včetně dětí, a to v obou směrech. Děti vědí o drogách, kriminalitě, o zneužívání, utváří si na ně názory, ovlivněné jednak přímo ze zdroje (např. časopis: „Jak se správně kouří tráva“, Tripmag 3/01), jednak třeba rodiči (u večerních zpráv: „ No to je hrůza..“ k zabavení 20 000 pilulek extáze na hranicích), jednak spolužáky (Lád'a Jirkovi: „ Pod' si zahulit, mám bombovej model“ nebo „Neblbni, Lenko, bude z toho průser..“). Jejich znalosti jsou pochopitelně různé a chtě nechtě je nutné počítat i z praktickou zkušeností, zejména u vyšších ročníků. Průměrně by se daly znalosti zhodnotit jako dobré, ovšem pouze v teoretické rovině, často bez ucelených názorů a racionálního postoje.

Nabytá svoboda pochopitelně ovlivnila i mládež a vnesla do jejich života touhu po maximální volnosti, TO BE FREE. Drogy se staly díky tomu dost módní záležitostí a vždy se najdou takoví, kteří budou obdivovat surovost, vulgaritu, násilí, moc nebo odvahu ke vpichu heroinu.

Zájem o veškeré nadstandartní aktivity školy, zajímavé akce, kulturu i samotnou výuku ukazuje, že děti mají zájem jak o práci, tak zábavu, kterou někdo připraví, nebo alespoň zorganizuje. Samy pak dokáží tvořit a užít si přirozenou radost.

Na ZŠ Hanspaulka se neosvědčily PEER- programy v klasickém smyslu, dokonce se opakovaně stalo, že zvolený aktivista namísto svého poslání začal kouřit marihuanu. Zahraniční zkušenosti v našem prostředí nezafungovaly. Práce PREVCENTRA, externích lektorů, je jistě dobrou formou preventivního působení, efektivita se však hodnotí těžce. Účinný se jevil celodenní blok týmu psychologů na 1. stupni.

V oblasti vzdělávání zkušenosti ukazují, jak důležitý je pro oblast vzdělávání další materiál, především video, literatura a jiné pomůcky. Ve výchovné oblasti se osvědčuje změna prostředí, prostředí „normální třídy“ děti do značné míry blokuje.

Hanspaulské děti vyrůstají v naprosté většině ve zdravém rodinném prostředí, jsou dobře zabezpečené, rodiče projevují zájem o prospěch, chování, i život školy. Objevuje se však nedostatek času s dětmi diskutovat a trávit volný čas, malý zájem rodičů o vzdělávání v oblasti prevence, které škola pravidelně pořádá. Většina z nich je přesvědčena, že jejich dítě by „něco takového“ nikdy nenapadlo, protože mají vše, co potřebují.

I naše škola má „partu“ kuřáků, kteří se pravidelně setkávají a psycholog u řady z nich prokázal závislost na nikotinu, často již z rodinného prostředí. Skupina není příliš početná a působí na ostatní spíše odstrašujícím způsobem. Objevují se v ní ale i starší děti, nejen z naší školy, a lokalita poblíž školy je často osídlena i dopoledne. Na místě byly nalezeny nedopalky od jointů a kontakt na další, tvrdé drogy je více než pravděpodobný. Zkušenosti s extází nebo tripem naznačily také dotazníky.

Účinnou a smysluplnou aktivitou se jeví zážitkové programy. Již některé projektové školy v přírodě a další akce školy nám ukázaly, že naplňují dětskou touhu po poznání a zážitku (a to drogám také nelze odepřít). Potvrzuje se, že děti samy očekávají návaznost, pokračování a rozvoj takových akcí a zkušenosti i odborníci potvrzují fakt, že s prožitky je třeba soustavně pracovat. Zde se otevírá cesta, jak formou

zážitkové pedagogiky a výchovy preventivní práci soustavně a nepřetržitě naplňovat, vyučování nevyjímaje.

3.5. TRADICE ZŠ HANSPAULKA JEJÍ PROSTŘEDÍ

Od roku 1993 se ve škole na 1. stupni vyučuje etika, předmět, který řada lidí spojuje s výukou náboženství, ačkoli se zde děti učí chovat a jednat čistě a správně v rámci mravních zásad a etických pravidel, byť na základech křesťanství. Přiznejme si, jak moc nám dnes hodnoty jako mravní čistota, úcta k bližnímu, poctivost, obětavost a láska chybí v životech nás dospělých, především v tom veřejném, ve společnosti. Jednoduchá pravidla lidství a chování tak děti získávají a pokud jsou jim předkládány atraktivní formou, zůstanou v nich a další činnost na ně může navazovat a dále je rozvíjet. Rozčarování, které děti hluboce vnímají při pohledu na negativní jevy ve společnosti, je pochopitelné, ono vědí, že jsou lidé chápající a dobří a jsou lidé i jiní. Primární prevence však právě pro upevňování pozitivních hodnot a dobrého chování musí začít již na 1. stupni, ve věku 8 až 9 let, byť odlišně.

O rodinách a hanspaulských dětech se již zmiňuji v bodě předchozím, znovu však podotknu, že je třeba školní práci stále a aktivně prezentovat rodičům. Místní ZŠ funguje od roku 1932 a Hanspaulka je krásnou rezidentní čtvrtí, kde z prvorepublikových vil navštěvuje tuto školu již několikátá generace. Pro místní tatínky a maminky, když se myšlenkami vydají za svými dětmi do třídy, vidí sami sebe, s Husákem nad katedrou. A jejich rodiče s Gottwaldem. V dobách minulých školní akce znamenaly výročí nebo výročí úmrtí, propagaci socialismu, oslavu Velké revoluce nebo budoucí generace. Děti i tehdy byly rády, že se děje něco „trochu jiného“, i když se každý rok měnilo jen číslo výročí nebo výročí úmrtí. Dnes se ve škole děje mnohem a mnohem více, kvůli dětem samotným, prostě proto, že je to baví, rozvíjí jejich tvořivost, děti si užijí. A rodičům je třeba to zdůvodnit.

Ke školní budově a okolí lze poznamenat jediné, není si příliš nač stěžovat. Díky úbytku dětí, bohužel, se ve škole uvolňuje další prostor a vznikají tak nová místa, pro preventivní práci vhodná. Finanční prostředky jsou sice omezené, ale škola již svou architekturou působí velmi otevřeně a uvolněně. Nedaleké chráněné území Šárka, les, výhled a cesta do Šáreckého údolí je rájem, který by se mohl využívat ještě více a častěji. Kromě školního hřiště chybí dětem ještě jeden ryze veřejný prostor pro sportování, místo pro skate, free-style biking, basketový koš apod., vhodné místo se stále hledá.

3.6. VZDĚLÁVÁNÍ

3.6.1. VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍCH METODIKŮ PREVENCE

O vzdělávání svých předchůdců ve funkci ŠMP nebyl na Hanspaulce veden přesný přehled. Před Zdravou šestkou se v oblasti prevence ŠMP vzdělával ŠMP na akcích pořádaných pedagogicko-psychologickou poradnou (dále PE-PSY P6), na seminářích Pedagogického centra a dalších aktuálních nabídek. V posledních letech je nabídka velmi bohatá a práce ŠMP velmi náročná, protože informací je mnoho a většina ŠMP

na plný úvazek vyučuje. Aby se v problému soc.-pat. jevů orientoval, je naprosto nezbytné také individuální vzdělávání a vlastní studium, navíc neustále, protože styl a metody práce se neustále proměňují podle současné celospolečenské situace i aktuálních poměrů. Pedagogicko-psychologická poradna zůstává i nadále výborným zdrojem informací pro ŠMP, především v tom smyslu, že na vzdělávací akce jsou zváni vysoce kvalifikovaní odborníci. Od roku 2000 se podobné akce připravují i v rámci Zdravé šestky.

3.6.2. VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Původní koncepce, kdy výchovný poradce, ŠMP nebo jiní účastníci vzdělávacích akcí informovali zprostředkovaně své kolegy, se neopustila, což by byla také škoda, ale ukazuje se, že velmi přínosné i ekonomické jsou školení a přednášky, uspořádané pro pedagogy přímo ve škole. Sami učitelé navštěvují řadu seminářů a získávají cenné zkušenosti. Velmi efektivní, i když nákladné, jsou výjezdové semináře. V současnosti se škola snaží vzdělávat učitele v zážitkové pedagogice, která umožňuje velmi efektivní práci v oblasti PP (viz níže)

3.6.3. INSTITUCE A ORGANIZACE VZDĚLÁVAJÍCÍ V POSLEDNÍCH LETECH ŠMP A SBOR ZŠ HANSPAULKA V OBLASTI PREVENCE

-PE-PSY

-Centrum dohody

-Pedagogické centrum Praha

-Prevcentrum

-P*K*K*

-Trigon

-Egredior

-Dokážu to

a další

3.7. FORMY A METODY PRÁCE

3.7.1. PP V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

3.7.1.1. I. STUPEŇ

PP má na starosti třídní učitel, záleží do značné míry na jeho osobnosti, jak bude pracovat, do kterých předmětů zařadí níže vyjmenované tématické okruhy. U malých dětí (1. a 2. třída) je PP v podstatě nedílnou součástí práce učitele, kterou vždy dělal, stačí, když si bude svůj podíl na PP uvědomovat a vědět o kontextu v rámci MPP. S oblastí PP se děti setkají v prvouce, přírodovědě, vlastivědě a dalších, vhodná je např. dramatická výchova. Velikou výhodou mají třídy s výukou etiky.

1. třída

-Osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy.

-Zásady vzájemné komunikace děti - dospělí.

- Vztahy mezi dětmi v kolektivu.
- Základní hygienické návyky.
- Využívání volného času, úloha rodiny jako koordinátora.

2.třída

- Lidské tělo.
- Zdraví a jeho ohrožení.
- Zacházení s léky.
- Režim dne.
- Zásady vzájemné komunikace děti - dospělí.
- Vztahy mezi dětmi v kolektivu.

Po dvou letech by děti měly znát a vědět, co je:

Definice drogy, rozlišení mezi potravinami, jedy, léky.

Bezpečnostní doporučení o volně prodejných lécích i lécích na lékařský předpis.

Kdo smí léky podávat.

Nesprávné podávání léků je škodlivé.

Znalost jedovatých a nebezpečných předmětů v okolí.

Znalost důležitosti dobrých zdravotních návyků - výživy, hygieny, spánku a cvičení.

Jak se chránit před cizími lidmi.

Jak odmítat věci, o nichž se ví, že jsou špatné.

Naučit se sdělovat dospělým různé příhody o cizích lidech.

Jak s dětmi ve třídě žít a komunikovat.

Vědomí rodiny jako zázemí a útočiště dítěte.

Rozhodovat se na základě úvahy.

3. třída

- Pojmy v problematice prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti.
- Zdraví a jeho ochrana.
- Lidé kolem nás - násilné činy, jejich trestní postih, vzájemná pomoc.
- Návyky k samostatnosti, využívání volného času (film,televize)
- Způsob reakce při obtěžování cizí osobou - nácvik situace.

4. třída

- Lidské tělo - rozdílnost pohlaví.
- Životospráva a důsledky nevhodných návyků.
- Využívání volného času.
- Pojmy - drogová závislost a sexuální výchova.
- Vztahy v dětském kolektivu.

5. třída

- Domov, Rodina - důvěra, vztahy.
- Léčivé a návykové látky.
- Využívání volného času, vztahy v dětském kolektivu.
- Komunikace
- Poznatky o základ. negativních vlivech tabáku a alkoholu.
- Puberta - její projevy.
- Nebezpečí při komunikaci s neznámými osobami.

Po pěti letech by měly děti vědět a znát...

Znalost přesných a specifických informací o alkoholu, tabáku, marihuaně.

Informace o škodlivosti a nezdravosti návykových látek.

Jaké následky má jejich braní, které je v rozporu se zákonem a pravidly školy (podávání alkoholu a cigaret nezletilým).

Získání asertivních dovedností při odmítání.

Pozitivní rozhodování a kritické uvažování.

Schopnost týmové spolupráce, vytváření zdravých vztahů.

Respektování pravidel soužití a zákonů.

Chápání hodnoty dobrých vzorů pro životní role.

Snaha udržet si své zdraví.

Být spořádaným žákem a občanem.

Chápat problémy jiných, snažit se pomáhat.

Při vyučování na 1. stupni by se děti během 1. stupně měly naučit chápat tyto pojmy, rozumět názvům a informacím:

1. - 3. ročník

lék	alkohol
léčivé látky	nikotin
léčivé rostliny	hygiena
jedovaté rostliny	infekce
jedovaté houby	injekční jehla
jed	injekční stříkačka
chemický prostředek	agresivita
bezpečné chování	šikanování
návyková látka	linky tísňového volání 150,155,156,158

4. - 5. ročník

droga = návyková látka	těkavá látka
organismus	kofein
alkoholik	hazardní hra
kuřák	vitamíny

Učitel na 1. stupni ve svém vyučování využije všech možných pracovních metod. Fakt, že získání všech výše uvedených znalostí jde napříč jednotlivými předměty, tomu naopak prospěje a dítě se naučí poznávat souvislosti. Na rozdíl od druhého stupně má učitel tu výhodu, že ví přesně, co již děti znají a jak čemu rozumí, což mu umožňuje plynule navazovat.

Příklady metod práce pro učitele na 1. stupni:

- výklad (předávání informací, lze koordinovat a konzultovat s ŠMP), přírodověda, prvouka aj.
- samostatná práce, domácí příprava (lze zjistit zájem a informovanost rodičů)
- projektové vyučování (v návaznosti na dom. přípravu, děti zpracovávají téma z oblasti pro nástěnku, časopis apod.), výtvarná výchova, český jazyk, přírodověda ad.
- skupinová práce (nácvik argumentace a obhajoby názorů, výběr informací, spolupráce), všechny předměty
- hraní rolí (sociální a tvořivé hry, konflikt a možnosti jeho řešení, argumentace a odmítání, posilování prožitku ze hry), dramatická výchova aj.
- využití materiálů školy z oblasti PP (video, učebnice Sám sebou, další materiály a zásobník her

3.7.1.2. II.STUPEŇ

Práce na druhém stupni je velmi důležitá, ale obtížná z hlediska koordinace činnosti. Není dobré, když se děti cítí informacemi přesyceni (drogy). Učitelé občanské výchovy, rodinné výchovy a dalších by měli jasně vědět, co se kdy probírá, jaké nadstandardní aktivity děti absolvují. Podle osnov Obecné školy se témata částečně kryjí, což neznamena, aby je učitel v druhém předmětu „přeskočil“, ale rozvíjel odlišným směrem, popřípadě prohluboval. Významnou roli opět hraje osobnost učitele. Níže uvedená témata pro práci se týkají oblasti výukové, nejen občanské a rodinné výchovy, ale i přírodopisu, chemie, dějepisu, literatury a dalších.

6.třída

- Pojmy z problematiky prevence drog.
- Účinnost drog na lidské zdraví.
- Rizika kouření, alkoholu, marihuany - podpora abstinence.
- Problémy způsobené návykovými látkami.
- Vhodná náplň volného času.

7.třída

- Vymezení a preference životních cílů v období dospívání.
- Mezilidské vztahy a jejich mravní zásady.
- Vztahy dívek a chlapců.
- Vrstevnické vztahy.
- Způsoby odmítání drog.

- Podpora abstinence návykových látek - tabák, alkohol.
- Osobní zodpovědnost.
- Zdravé alternativy.

8.třída

- Fyziologie působení drog na oběhový, dechový, nervový, reprodukční a imunitní systém.
- Tělesné, duševní a sociální změny.
- Rozvoj závislosti a její nepředvídatelnost, stádia závislosti.
- Podpora abstinence.
- Drogy - rodina - společnost.
- Zákony a předpisy týkající se zneužívání drog, věková hranice trestní odpovědnosti.
- Aktivity podporující životní styl bez drog.
- Kontaktní místa, nadace, občanská sdružení

9.třída

- Představa zdravého životního stylu mladistvých.
- Sebevědomí a sebepojetí, komunikace.
- Volba životního partnera.
- Způsoby řešení osobních problémů.
- Podpora abstinence.
- Vztahy mezi užíváním návykových látek a chorob, problematika sexuálního chování, drog a HIV / AIDS.
- Kontaktní místa v oblasti drogové závislosti

Žáci by měli před opuštěním ZŠ znát a umět...

6.-8.třída

Poznatky o povaze a chemické podstatě specifických drog a jejich interakcí.

Poznatky o fyziologické působnosti drog na lidské tělo.

Pochopení vzniku a rozvoje závislosti na droze.

Nebezpečí experimentování s drogami vzhledem k nepředvídatelnosti zapůsobení.

Znalost vlivů ovlivňujících individuální náchylnost k rozvoji závislosti.

Sociální dopady závislosti.

Znalost trestního zákona.

Rozpoznání propagace návykových látek.

Získání sebevědomí a sebepojetí.

Získání schopnosti čelit tlaku vrstevníků, umět odmítat.

Kriticky uvažovat a správně se rozhodovat.

Být zodpovědný.

Dávat v životě přednost zdravým alternativám.

9. třída

Pochopení krátkodobých a dlouhodobých účinků návykových látek souvisejících s chorobami a poškozením - včetně HIV / AIDS, poruch učení, různých společenských, sociálních a ekonomických znevýhodnění, poškození matky v těhotenství,

Komplikace vztahů k druhým lidem, k partnerovi.

Znalost trestních norem.

Pochopení osobní a společenské zodpovědnosti a zdravých alternativ.

Všechny děti by měly znát a chápat následující pojmy:

droga = návyková látka = omamná a psychotropní látka	těkavé látky
legální - nelegální látka	tripy
zneužívání návykové látky	LSD
riziko činu	lysohlávky
prevence	marihuana
konzumovat	výherní automaty
alkaloidy	puberta
halucinogeny	vrstevník
rozvoj závislosti	viróza
toxikoman	imunita
metanol	propagace
etanol	realizace
hašíš	orientace
kokain	deviace
heroin	sexualita
ecstasy - „ Adam “ - XTC - X	komunikace
pervitin	test
fet	anketa
HIV - AIDS	priorita
reklama	gambling
peer program - peer vrstevník	stimulační drogy
ignorace	crack
abstinence	efedrin
protidrogový zákon	opiáty
doping	morfin
kondice	braun
strečink	dealer
aerobik	zdravý životní styl
stres	pozitivní životní cíl
temperament	asertivní člověk
cholerik	manipulativní člověk
flegmatik	pasivní člověk
sangvinik	agresivní člověk
melancholik	sadistické chování
extrcké chování	
extrerzní chování	
introvert	argumentace

stabilní	prostituce
nestabilní	promiskuita
psychika	represe
relaxace	držení drog
jóga	legislativa
psychologie	trestní zákon
deprese	krizové centrum
euforie	ordinace AT
extáze	

Výčet pochopitelně není ani úplný, ani nemusí být nutně součástí výuky, řadu z pojmů děti poznají při specializovaných preventivních aktivitách.

3.7.2.NADSTAVBOVÉ AKTIVITY

Všechno, co se pro děti připravuje mimo rámec „normální“ výuky ve třídě, nezaručuje ještě úspěch ani efektivitu, přestože nestandardní forma i prostředí umožňuje dětem lépe vnímat problémy v kontextu společenského jevu, nikoli jako „probíranou látku“. Zkušenosti z posledních let naznačují, že PP. nelze omezit na vyučovací hodiny a 1-2 besedy s odborníkem ve třídě. Problematika je mnohem závažnější a děti by měly projít, poznat a prožít mnohem více.

3.7.2.1. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY

Řada školních aktivit a akcí s PP. přímo nebo nepřímo souvisí. V současnosti se ukazuje, že škola a její pracovníci, kteří mají k dětem nejbližší, se musí výrazněji podílet na PP., získat důvěru dětí a být jim oporou. Škola také své akce každoročně opakuje a kontinuita činností PP. je podmínkou její funkčnosti. Řadu let škola zajišťuje pro žáky řadu volnočasových aktivit, které začínají už volitelnými předměty, přičemž využíváme také dobré podmínky v okolí školy.

1) školy v přírodě (ŠVP).

ŠVP mají na Hanspaulce velkou tradici a většina z učitelů jezdí každoročně. Současná strategie školy, totiž vzdělávat učitele v oblasti zážitkové pedagogiky, umožňuje využít ideální podmínky, které ŠMP poskytuje: nestandardní prostředí, volný čas, hry a sport, seberealizace a spolupráce, zpětná vazba, modelové situace, rozvoj osobnosti, zodpovědnost atd. Učitelé předkládají před odjezdem přesný program a vedení školy doporučuje zapojit prvky PP. Někteří učitelé pořádají tzv. projektovou ŠVP, kdy se speciálně zaměřují na určité předměty a celý pobyt je rámcován předem zpracovaným projektem (výtvarně- historická expedice do jižních Čech, 8.tř.,2000). Ve škole již funguje tým schopný realizovat řadu specializovaných programů prožitkových aktivit, v roce 2001 se proto chystají jednodenní až dvoudenní výjezdy členů týmu za jednotlivými třídami. Z hlediska efektivity je také důležitá zpětná vazba ŠVP, realizovaná podle možností: nástěnka, foto a video dokumentace, slohové práce, dokončení, zpracování a prezentace projektů. Doporučujeme také děti

motivovat před odjezdem, aby to nebylo jen „ bydení 10 dní jinde s kámoši“ , ale děti se těšily na specifickou práci a zážitky.

2) školní psycholog

Podobně jako u ŠVP i práce školního psychologa oblast PP. značně přesahuje. Naši psycholožku navštěvují děti všech ročníků, má své stálé klienty, některé děti přijdou jednou. Školní psycholog konzultuje svoji práci jak s vedením školy a ŠMP, tak s rodiči při schůzkách nebo při dni otevřených dveří. Zachovává diskrétnost a tím si získala důvěru dětí. Je navíc členem týmu, který již realizuje zážitkové aktivity, kde ji děti poznávají, poznává také ona je, a tak o „zákazníky“ není nouze, děti se nestydí přijít si popovídat. Její poradna v bývalé ordinaci by po nutných změnách měla sloužit i jako poradna ŠMP.

3) zážitkové kurzy SES (SEberealizace, Spolupráce)

ZŠ Hanspaulka patří k pilotním školám, které odstartovaly rozvoj prožitkových pobytů, prozatím v 6. třídách. Podařil se nám realizovat záměr tvůrců programu v rámci Zdravé šestky, totiž aby se na projektu podíleli především zaměstnanci školy. Ačkoli škola dále efektivně spolupracuje při přípravě a realizaci zážitkových programů s dalšími subjekty a je také závislá na finanční podpoře, koncepce kurzu a jeho realizace zůstává v její režii. Kurz získal také podporu ze strany rodičů, na dni otevřených dveří proběhla prezentace videa a skupinové práce a v rámci ŠVP výjezdových tříd bude připraven návazný program. Zážitkové kurzy jsou realizovány na začátku školního roku, v květnu nebo v červnu budou třídy mít krátký kurz (re-SES). Návaznost je zde velmi důležitá.

4) Hanspaulské dovádění

Pravidelná tradiční akce školy patří spíše do volnočasových aktivit (květnová sobota), ale svým zaměřením přesahuje jen využití volného času dětí. Dopoledne, kde se týmy i jednotlivci utkávají ve speciálních legračních disciplínách, se účastní a spolu s dětmi závodí i rodiče. Pro rok 2002 chystáme na dovádění i klasickou hru z oblasti zážitkové pedagogiky, aby rodiče poznali "sílu prožitku" sami na sobě.

5) SES Family

Na červenec 2002 připravujeme kurz pro děti s rodiči, z hlediska PP. by měl výrazně prohloubit komunikaci uvnitř rodiny, otevřít vzájemné vztahy.

6) Den otevřených dveří (DOD)

Slouží především k prezentaci školy a její práce, včetně PP... DOD bývá tématicky zarámován a na jeho přípravě a realizaci se podílejí především děti, zcela dobrovolně a rády chystají a prezentují svoji práci nebo jednotlivé předměty. Škola má příležitost rodiče seznámit se svou koncepcí a prezentovat svoji aktivitu.

7) SBOROVNA

Učitelé každý rok jezdí na třídenní poznávací výlet, kde se dobře upevňují vzájemné vztahy, lidé se poznávají a kolektiv díky tomu lépe spolupracuje. Také díky této tradici

se ŠMP a vedení daří získat pedagogy pro další vzdělávání z oblasti pedagogiky a spolupráce. Okruh učitelů zapojených do nadstandardních aktivit, PP., zážitkové pedagogiky se postupně, pomalu rozšiřuje. Doufáme, že se bude dále rozšiřovat, i když je potřeba přiznat, že se nikdy nepodaří získat všechny (jako u dětí), některým bude trvat déle, než se zbaví jisté zakonzervovanosti, některým se jakékoli jiné formy práce než výuka zdají nadbytečné (o takových na Hanspaulce ani nevím), někteří prostě nenajdou volný čas. Přes všechny komplikace však docházím k závěru, že situace ve sboru je velmi dobrá, díky vynikajícím osobnostem a profesionálnímu přístupu předpokládám úspěšnou realizaci MPP.

8) SCHRÁNKA DŮVERY- asi netřeba vysvětlovat, ne všechno se dítě odváží někomu říct. Ve škole visí dva informativní plakáty s kontaktními tel.čísly, informující o návštěvních dnech psychologa i schr.důvěry, chystáme 2. schránku se vzkazy pro ŠMP v dětské komunitní místnosti, kde bude také nástěnka PP a kulturní nástěnka.

3.7.2.2. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY VE SPOLUPRÁCI S EXTERNÍMI SUBJEKTY

1) PREVCENTRUM

S občanským sdružením Prevcentrum spolupracuje škola již delší dobu, efektivitu potvrzují i pedagogové s ostatních škol. V poslední době se ovšem objevují problémy, kdy lektoři práci ve třídách nezvládají, dokonce již i odešli a propagovaná návaznost a kontinuita tak ztratila smysl. Komunikace lektorů s pedagogy je již lepší, ale u některých je znát neprofesionální postup při práci s kolektivem, což způsobuje problémy.

Každá třída absolvuje v jednom školním roce 2 bloky primární prevence, tj. 6 vyučovacích hodin. Program je přizpůsoben běžnému školnímu roku a zapadá tak do kontextu běžného školního života.

Témata jednotlivých bloků jsou zaměřena nejen na problematiku drogových závislostí, ale i na rozvíjení komunikativních dovedností, schopnosti autonomního rozhodování, posilování sebevědomí a sebejistoty, řešení problémů, zodpovědnosti atd. Nedílnou součástí je i problematika AIDS, gamblingu a náboženských sekt. V celém programu se klade důraz na bezdrogový způsob života.

2) Ostatní

Další subjekty patří do kapitoly spolupráce, škola jejich služeb využívá podle potřeby a budou zmíněny též v plánu pro jednotlivé ročníky.

3.7.2.3. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY PRO JEDNOTLIVÉ ROČNÍKY

(K jednotlivým institucím v kapitole spolupráce)

3.-5.ročník

- P*K*K , celodenní blok Sám sebou(květen, červen)
- ŠVP doplněná o akci z programu SES kurzů

6.ročník

- SES kurz (4 dny,září, říjen)
- re-SES (2 dny, květen, červen, možno v rámci ŠVP)

- Prevcentrum (tradiční bloky)
- besedy dle aktuální nabídky

7.ročník

- Prevcentrum
- re-SES v rámci lyž.výcviku
- ŠVP- (SES program,1-2 dny)
- besedy dle aktuální nabídky

8.ročník

- Prevcentrum
- SES (2-3 dny)
- ŠVP(re-SES, 1-2 dny)
- besedy dle aktuální nabídky

9.ročník

- Prevcentrum
- SES (2 dny)
- ŠVP nebo výlet (re-SES, 1 den)
- besedy dle aktuální nabídky

V roce 2000 absolvovaly všechny ročníky 2. stupně půldenní blok PP. od P*K*K, který nelze každoročně opakovat, na děti však zapůsobil a výsledky od psychologa byly přínosné pro tř. učitele, výchovného poradce i ŠMP.

3.7.3. VRSTEVNICKÉ PROGRAMY, PEER

Vrstevnické nebo také Peer-programy mají u některých odborníků jednoznačnou podporu, jiní zase tradiční peer odmítají. Jisté je, že u nás se v letech 1997-99 zavedený peer program neosvědčil. Aktivisté se díky programu stanou jistě zralými osobnostmi a práce ve skupině je přínosná, ale také, možná až příliš, náročná. Účinnost vidím problematickou právě u těch dětí, kteří tvoří negativní jádro (ať už hrubého chování nebo kouření). Role „peera“, který by v náročných situacích patřičně zapůsobil, je ve třídě až nevděčná.

Působení vrstevníka ovšem rozhodně nelze jako princip PP odmítnout. Dítě, které má problém, se často obrací ke kamarádům a spolužákům, jejichž „ rada“ může být všelijaká. Jako účinnější však vidím práci s celým kolektivem, nikoli školení aktivistů. Z kurzů SES, ŠVP, od lektorů PREVCENTRA třídní učitel zná a ví, kdo vlastně funguje jako jakýsi „peer“. Tréníngem odmítání, práce se skupinou a dalšími aktivitami by měli projít všichni žáci (což Prevcentrum dělá), pak totiž „dobrá rada“ má kam dopadnout.

SES kurzy budou probíhat ve všech ročnících, chystáme i prázdninový kurz. Odtud se jistě během čtyř let budou profilovat jednak vhodní žáci pro doplnění týmu (třeba i bývalí žáci), jednak bude možné zapojovat současně děti problematické. Díky tomu by se ve třídě mělo o problémech otevřeně mluvit a již jsem zmínil, že členové týmu se

díky kurzům stávají „kamarády“ a nachází potřebnou důvěru.

3.7.4. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

- 1) ZÁJMOVÉ ČINNOSTI- každý rok nabízeno až 20 kroužků, otevřeno 10-12, nabídka převyšuje poptávku, problematické děti se ale nehlásí. Z nabídky např. Toulky Prahou, Stolní tenis, Astronomie, Italština ad.
- 2) SPORT- škola platí správce školního hřiště, to je každé odpoledne přístupné, o víkendu celý den. Nově funguje kids-aerobic.
- 3) KNIHOVNA- každé odpoledne do 17:00, knihy půjčuje domů, k dispozici internet
- 4) POČÍTAČE- učebna ve volném čase přístupná všem dětem, odborný učitel k dispozici (opět i-net.)
- 5) SOUTĚŽE A TURNAJE- účastníme se většiny olympiád, komerčních i meziškolních turnajů

3.7.4.1. JEDNORÁZOVÉ, KAŽDOROČNÍ AKCE

- 1) HANSPAULSKÉ DOVÁDĚNÍ (duben)- děti a rodiče netradičně soutěží
 - 2) DEN ZEMĚ- svátek spojený s eko-výchovou (výtvarná témata, sloh. práce, vrcholí výstavou zvířat a úklidem v chráněném území Šárka
 - 3) AKADEMIE KE DNI MATEK- taneční, recitační, hudební a dramatická vystoupení žáků (každá rok až 100 účinkujících)
 - 4) DEN DĚTÍ- dopoledne plné soutěží, pro 1. stupeň pořádají a připravují 9. ročníky
 - 5) KARNEVAL (březen, sobota)- masky, disko, tombola, soutěže, pořádá klub rodičů
 - 6) ZÁPIS DO 1. TŘÍD (únor)- tématický, asistence 8. a 9. tříd v divadelních kostýmech
 - 7) PRVNÍ ZÁŘÍ- slavnostní zahájení, soutěž, hudba a profesionální vystoupení
 - 8) DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (listopad)- tématické zaměření
 - 9) HANSPAULCUP (březen, duben, září, říjen)- fotbal, nohejbal, volejbal- turnajové víkendy pro dětské, smíšené i dospělácké týmy
 - 10) HANSPAULFEST (červen)- obnovená tradice hudební, převážně rockové tradice na Hanspaulce
 - 11) BEZEDNÝ KOŠ (červen, sobota)- hrajeme basket, dokud můžeme
 - 12) DJ??? (únor, březen)- techno, parties a dýdžejové, o co jde? -prezentace Prague DJ's school
 - 13) KULTURA- návštěvy divadel (hromadně Dejvické d., Divadlo Spejbla a Hurvínka, kin (hromadně Blaník- Medea s.r.o.), výstavy a další akce
 - 14) DEN HER- herní dopoledne pro 1. stupeň, posílení komunikačních dovedností, ovládnutí emocí a uchopení prožitku. V jednotlivých třídách celé školy i na zahradě, především stolní hry
 - 14) AKCE PRO HANSPAULKU (jaro, podzim)- děti jsou zvány na akce Občanského sdružení Hanspaulka, úklid, kultura, zábava
-

4.KONZULTAČNÍ HODINY

Konzultační hodiny mají v rozvrhu výchovní poradci a pravidelně také psycholog. Školní metodik je v současné době učitel s plným úvazkem, stejně tak na jiných školách. Bude zřejmě nutné opravdu jeho pevné návštěvní hodiny stanovit. ŠMP navštěvuje rodiče o třídních schůzkách, děti za ním chodí se svými problémy a úzce spolupracuje se školním psychologem a vedením školy. Rodiče příliš zájmu neprojevují, možná se díky nedostatečné nebo zkreslené informovanosti stydí. Problematické zůstává finanční hodnocení ŠMP, jehož aktivní práce je z časového hlediska srovnatelná s polovinou úvazku učitele druhého stupně.

Rodiče vědí, kdo je ve škole ŠMP a mohou si schůzku dojednat.

5. INFORMOVÁNÍ RODIČŮ

- 1) KLUB RODIČŮ- pravidelně přítomni šk. zaměstnanci
 - 2) TŘÍDNÍ SCHŮZKY- konzultace z oblasti PP
 - 3) DOPIS RODIČŮM- dopis o PP realizované SES kurzem (nutná fin. spoluúčast a spolupráce)
 - 4) POZVÁNKA- odpolední besedy s odborníky (2x ročně)
 - 5) DOD- konzultace se ŠMP, odborníky
 - 6) SES FAMILY- ochutnávka zážitkové práce i z oblasti PP
 - 7) WWW,@ - informace na stránce školy, rodiče také znají e-mailové adresy na všechny učitele
-

6.SPOLUPRÁCE S SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI A ODBORNÍKY

- 1)PREVCENTRUM- viz 3.7.2.2.
- 2)ÚMČ Prahy 6. Zaslouhou současných koordinátorů PP v Praze 6 se školy mnohem lépe orientují v množství nabídek mnoha organizací a sdružení. Ty se liší kvalitou, částečně i obsahem a také cenou. Díky „sběru“ informací a jejich následné předávání vč. zkušeností ostatních si škola může dobře vybírat, nebo ještě lépe, žádat program přímo na míru, aby zapadl do kontextu MPP.
- 3) P*K*K Pedagogické poradenství. Služeb této organizace využíváme pro 1. stupeň, nepravidelně na 2. stupni a pro seminář pedagogům.
realizujeme-1.: **Jednodenní výcvikový kurz pro žáky 1. stupně**
Jednodenní kurz „Sám sebou“ (upevnění třídního kolektivu, sebezkušenostní a zážitkové aktivity, prevence: protidrogová, kriminality, šikany, agresivity a další)
Lektorují: pedagogové, psycholog, policista
 - 2.:**Beseda pro učitele**
 - 3.:**Beseda pro rodiče**
 - 4.:**Půldenní výcvikový kurz pro žáky 2. stupně**
- 4)institute pro vzdělávání a školení pedagogů -viz 3.6.3.

5)PE-PSY P6: 1x měsíčně školu navštěvuje dlouhodobý spolupracovník psycholog

7. JINÉ ORGANIZACE

- 1) FTVS UK PRAHA: zážitková Tv, spolupráce na programech SES
 - 2) DAVYSKLUB: programy SES, lana, lezení a všechno kolem
 - 3) OBČANSKÉ SDRUŽENÍ HANSPAULKA: úklidové a kulturní akce na Hanspaulce a okolí
 - 4) Policie ČR, Městská policie Praha- projekty, soutěže
 - 5) TJ SOKOL: sport, prostory, akce (Hanspaulcup, Hanspaulfest)
 - 6) AEROBIC CLUB JONÁŠ
 - 7) MODELÁŘI- zájmový útvar
 - 8) SKAUTI DEJVICE-prezentace na šk. akcích, nábor
 - 9) jaz. školy- zájmové útvary
-

8. MATERIÁLNÍ ZÁZEMÍ

- 1)ŠKOLNÍ KNIHOVNA. K dispozici odborné publikace (Portál), schválené brožury a učebnice z oblasti PP, sexuální výchovy, zneužívání, drog.
- 2)UČITELSKÁ KNIHOVNA. Velká nabídka odborných publikací z oblasti výchovy a vzdělávání,šikanování zásobníky a metodiky her a cvičení

3)VIDEO:

- Řekni drogám NE
- Ještě něco o drogách
- Šikana
- V pasti (Katka)
- Zrození života
- Sexuální výchova
- Chování I.,II., Člověk mezi lidmi

4) SEZNAM LITERATURY

oblast PP-drogy:

T.Illes-Děti a drogy

D.Dvořák-Methodika vzdělávacích programů a prevence drog. závislostí, HIV a AIDS

K.Nešpor-Prevence problémů působených alkoholem a drogami

K.Nešpor- Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami

D.Dvořák a kol.- O nás-Pro nás aneb deník školáka

slovník č.2- Drogy ze všech stran

Y.Kenlsová- Zpackaný život

K.Nešpor- Alkohol, drogy a vaše děti

K.Nešpor- Kouření, pití, drogy
J.Presl- Drogová závislost
M.Elliotová- Jak ochránit své dítě
K.Nešpor- Romantické období končí
Z.Kašparová- sada učebnic Sám sebou
Němec, Bodláková- Prevence zneužívání návykových látek
R.John, J.Presl- Drogy:otázky a odpovědi
Nešpor okol.- 2001+ fit in
M. Nožina- Svět drog v Čechách

oblast zdraví a vývoj. poruch

Jucovičová- Metody práce s dětmi s LMD
Jucovičová-Metody hodnocení a tolerance dětí se spec. poruchami učení
Specifické poruchy učení a chování, slovník,1994- metodický materiál
O.Zelinková- Poruchy učení
Z.Matějček- Dyslexie-spec. poruchy učení
Průcha a kol. -Pedag. slovník
Prokopová,Schweizerová- Neklidné dítě
I.Bukovský- Zdravý člověk
M.Váňová-Pedagogům o prevenci AIDS
S.Kingmanová-AIDS-ztracená imunita

oblast výchovy, pedagogiky, sex. výchovy, šikany, her apod.

Konflikt, koření života
T.Šišková- Výchova k toleranci a proti rasismu
P.Říčan-Agesivita a šikana mezi dětmi
J.S. Cangelosi- Strategie řízení třídy
Ruckerová- Voglerová- Učení bez stresu
V.Pařízek- Učitel v nezvyklé škol. situaci
Z.Matějček- Po dobrém nebo po zlém
J.Dobson- Dětský vzdor
Z.Matějček- Co děti nejvíce potřebují
Z.Matějček- O rodině vlastní, nevlastní a náhradní
S.Meredithová- Dospívání a sex
O. Trojam- O čápech a vránách aneb jak nejlépe mluvit s dětmi o sexu
E.Muhlan- Proč hned vybuchnout
E.Muhlan- Mami, tatínek říkal
C.a E. Muhlan- Zapomeň, mámo
D.Sonet- Dobrý partnerský vztah
V.Štěřík,L.Vrchovský- O čem se doma nemluví aneb úvod do pohlavního života
H.Joyeux- Přichází puberta
H.Joyeux- City, sexualita. AIDS
H.Joyeux- Mami, jak přijde dítě na svět

M.Azltová- Puberta je, když začínají srodiči potíže
P.Lefèvre- Příběhy psané životem
J-L.Fournier- Mysli! Holce přece nemůžeš říkat vole!
O.Pšenička- Sexuální výchova v rodině
M.Kolář- Skrytý svět šikanování ve školách
Ch.A.Smith- Třída plná pohody
G.Keller- Mami, tati, jak se mám učit
E.Pausewangová- 100 her k rozvoji tvořivosti...
F.P.Schimunek- Slovní hodnocení žáků
Canfield, Wells- Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků
S.Hermochová- Hry pro život 1,2
Portmanová, Schneiderová- Hry zaměřené na zvýšení koncentrace a uvolnění
Jan Neumann- Dobrodružné hry a cvičení v přírodě
Jan Neumann- Překážkové dráhy,....
PŠL- Zlatý fond her I.

5) WWW. Pro informatiku pedagogů, rodičů využíváme i-stránky odborných institucí a podle potřeby rozšiřujeme mezi rodiče, žáky apod.

odkazy:

www.drogovaporadna.cz

www.prevcentrum.cz

www.sananim.cz

www.inext/peer/cz

www.guild.cz

www.volny.cz/smkkruh/kruh

www.doto.cz

www.skalik.cz

Rodiče a děti mohou pochopitelně kontaktovat i školního metodika, popř. si domluvit schůzku...: ondrejbarata@seznam.cz

9. NÁSTĚNKA

Na dvou frekventovaných místech jsou informační tabule s kontakty. V současné době budujeme AZYL, místo pro volné chvíle žáků, kde bude nástěnka se schránkou pro dotazy na ŠMP. Ve škole již dva roky funguje schránka důvěry.

10. PROPAGACE ŠKOLY

1) WWW.ZSHANSPAULKA.CZ

2) INFORMAČNÍ LETÁK

3) ČASOPIS HANSPAULKA

4) ČASOPIS ŠESTKA

5) ŠKOLNÍ ČASOPIS

6) VÝVĚSKA OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

7) NÁSTĚNKA ŠKOLY

8) NÁSTĚNKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

11. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

Program PP je již charakterizován v úvodu. Nejedná se o minimální program, ale snaží se nahlížet na práci v oblasti PP zcela komplexně, tedy jako nedílné součásti výchovy a vzdělávání v kontextu s osnovami Obecné školy, doplněnými o nové metody a postupy zážitkové pedagogiky. Charakteristický je **důraz** na vzdělávání pedagogů a vztahy učitelů, žáků v jednotlivých třídách, zapojení rodičů do utváření místní komunity, především však **na osobnostní výchovu, zdravý životní styl a náplň volného času**. Snažíme se zavést jistou tradici všech aktivit, aby i děti vnímaly návaznost a vztahy jevů, předmětů, lidí v co nejširším kontextu.

12. SLEDOVÁNÍ EFEKTIVITY

Při hodnocení vycházíme ze zkušeností a návaznosti jednotlivých aktivit. Všechny aktivity dětí, ať už projekty z vyučování nebo třeba SES kurzy, opakovaně prezentujeme dětem, rodičům i učitelům. Zájem o některé akce stoupá, jinde je nižší, což je východiskem pro osnovu aktivit na následující rok. K řadě akcí zjišťujeme ohlas u dětí návazným programem a píšeme výstup, který je odrazovým můstkem do budoucna? Sledujeme problémové děti, jejich počet, chování a vliv ve skupině, přičemž podle situace reagujeme: (kontakt s rodiči, zvláštní třídní schůzky, výjezd s programem SES, specializovaný výcvik, socio-metrický rozbor třídy apod.)

Zpracovatel: Mgr. Ondřej Bárta, školní metodik prevence ZŠ Hanspaulka, 2003

.....
razítko a podpis ředitele